

Většina Čechů bydlí ve vlastním a spokojeně

Author: SF/pb | Published: 27.03.2014

Spokojenost Čechů a Češek s bydlením se za poslední roky výrazně zvýšila. Zatímco v roce 2001 bylo se svým bydlením velmi spokojeno 36 % lidí, teď už je to 53 %. Přibylo i těch, kteří považují za ideální bydlet na sídlišti. Většina lidí si byt či dům pořizuje díky penězům od rodiny, ne díky hypotéce či stavebnímu spoření. Vyplývá to z výzkumu, který pro Sociologický ústav Akademie věd provedla agentura STEM/MARK. „Češi i v mezinárodním srovnání rozhodně patří k národům, které jsou se svým bydlením velmi spokojeny," řekl vedoucí oddělení socioekonomie bydlení Martin Lux. Současně ubývá nespokojenců. Velmi nespokojeno v roce 2001 bylo kolem 9 % dotázaných, nyní jen 5 %. Důvodem nespokojenosti je hlavně malá velikost bytu a špatná dispozice. Následují vysoké výdaje, nízká kvalita bytu a jeho vybavení a také to, že bydlení dotázaným nepatří. Častý hluk ruší nejvíc desetinu lidí, 6 % vadí především špatné sousedské vztahy. Nejspokojenější jsou lidé, kteří žijí ve vlastním rodinném domě. Následují vlastníci bytů a obyvatelé bytů družstevních. Nejméně spokojeni bývají ti, co bydlí v nájmu u soukromníka. Zhruba dvě pětiny dotázaných považují za ideální bydlení na sídlišti. Přibylo i těch, kteří by preferovali bytový dům ve starší zástavbě. Podle sociologa Petra Sunegy v roce 2001 byli s bydlením spokojenější lidé v cihlových domech než v panelových. Podle loňského výzkumu se ale rozdíl setřel. „Do určité míry se zlepšila prestiž panelového bydlení. Většina panelového bytového fondu byla modernizována významným způsobem, zateplením, výměnou oken, novou fasádou," řekl Lux. Podle něj ale místem, kde by lidé nejraději chtěli dožít svůj život, stále zůstává rodinný dům. Za ideál ho považuje 56 % lidí. V roce 2001 to bylo 63 %. Nejlepší je podle čtyř pětin dotázaných vlastní bydlení. Jen desetina lidí vidí jako ideální nájem, 7 % pak družstevní vlastnictví. V roce 2001 bylo vlastnictví na prvním místě pro tři čtvrtiny lidí, nájem pro 15 % a družstvo pro 8 %. Ve skutečnosti ve vlastním žije 68 % dotázaných, v nájmu 21 % a v družstevním bytě desetina. Podle průzkumu většina lidí získala vlastní bydlení bez hypotéky či stavebního spoření. „Menšina využila úvěr či hypotéku, většina využila jakési mezigenerační výpomoci od rodičů či prarodičů. Buď získala bydlení darem, anebo - pokud si ho koupila za tržních podmínek - získala významnou finanční výpomoc od své rodiny," přiblížil Lux. Podle výzkumu si vlastní bydlení pořizují hlavně vzdělanější lidé s vyšším příjmem. Ti si obvykle také berou hypotéku či úvěr ze stavebního spoření. „Zejména u generace Husákových dětí se vytváří poměrně ostrá dělící čára mezi - jak říkáme - úspěšnými a neúspěšnými, tedy mezi těmi, kteří se mohli stát vlastníky bydlení, a těmi, kterým se to nepovedlo a zůstávají v nájmu," podotkl Lux. Roste také podíl lidí, podle nichž je zajištění bydlení soukromá záležitost každého člověka a jeho rodiny. Zatímco před 12 lety si to myslelo zhruba 44 % dotázaných, teď jsou to tři pětiny. Nejen rodina, ale i stát by se měly postarat podle třetiny lidí, v roce 2001 podle 47 %.

Ve vlastním bytě nebo domě bydlí v současné době 77 % Čechů ve věku 15 až 85 let. Z toho u 64 % lidí jde o přímé vlastnictví, 13 % lidí pak bydlí v nemovitosti družstva, jehož jsou členem. Necelá čtvrtina Čechů žije v nájmu. Vyplývá to z aktuálního průzkumu agentury ppm factum. Podíl vlastního a nájemního bydlení se liší podle velikosti místa bydliště. Zatímco v obcích pod 5 000 obyvatel bydlí v nájmu jen 18 % lidí, ve středních a velkých městech je to 28 %. V samostatně stojících nebo řadových rodinných domech žije téměř polovina Čechů. Druhá polovina bydlí v domech s více byty. „Vynecháme-li horních deset tisíc, pak u většiny české populace výše příjmu a typ bydlení nejsou a priori svázány," uvedla agentura. V panelácích žije zhruba třetina lidí s příjmem do 10 000 korun, ale také třetina těch, jejichž příjem je 20 000 korun a více. Mezi obyvateli rodinných domů je dokonce méně těch, kteří mají čistý měsíční příjem více než 40 000 korun, než mezi obyvateli paneláků a činžovních domů. V obcích pod 5 000 obyvatel žijí tři čtvrtiny lidí v rodinných domcích, ve městech o velikosti 5 000 až 20 000 obyvatel jsou to tři pětiny lidí. Ve městech nad 20 000 obyvatel ale už v rodinných domcích bydlí jen necelá čtvrtina Čechů ve věku 15 až 85 let. V takto velkých městech dominuje panelákové bydlení. Ve městech nad 100 000 obyvatel ale v panelácích bydlí jen

necelá polovina lidí, zhruba třetina lidí tam totiž žije v bytech ve starší cihlové zástavbě. V bytových domech, které byly postaveny v posledních 15 letech, žijí 2 % lidí. Polovina z nich si byt pronajímá. „Uděláme-li velmi hrubý předpoklad, že většina bytů v bytových domech postavených za posledních 15 let byla určena k prodeji do osobního vlastnictví, tak je vidět, že téměř každý druhý z těchto bytů byl pořízen jako investice, nikoli pro aktuální vlastní bydlení," uvedla agentura. Více než polovina lidí žije v bytech, které v posledních dvacet letech nebyly rekonstruovány vůbec nebo byly naposledy opraveny před více než deseti lety. Nejhorší stav je patrný u nájemních bytů v cihlových domech.

27.03.2014 18:36, SF/pb